

Natuurrapport

2023

SAMEN WERKEN AAN HET VLAAMSE
BIODIVERSITEITSBELEID VAN DE TOEKOMST

UITDAGING 3: EEN SAMENHANGEND NATUURNETWERK
CREËREN

INSTITUUT
NATUUR- EN BOSONDERZOEK

Vlaanderen
is wetenschap

Vlaams Parlement, 18 september 2023

Doel dialogen

- Informeren over het NARA2023 en in bijzonder het hoofdstuk een samenhangend natuurnetwerk creëren
- Samen werken aan het oplossen van de uitdaging

Panel

- An Cliquet
- René Meeuwis
- Ilse van Dienderen
- Moderator Francis Turkelboom

Zaal

Biodiversity.be

Natuurrapport

2023

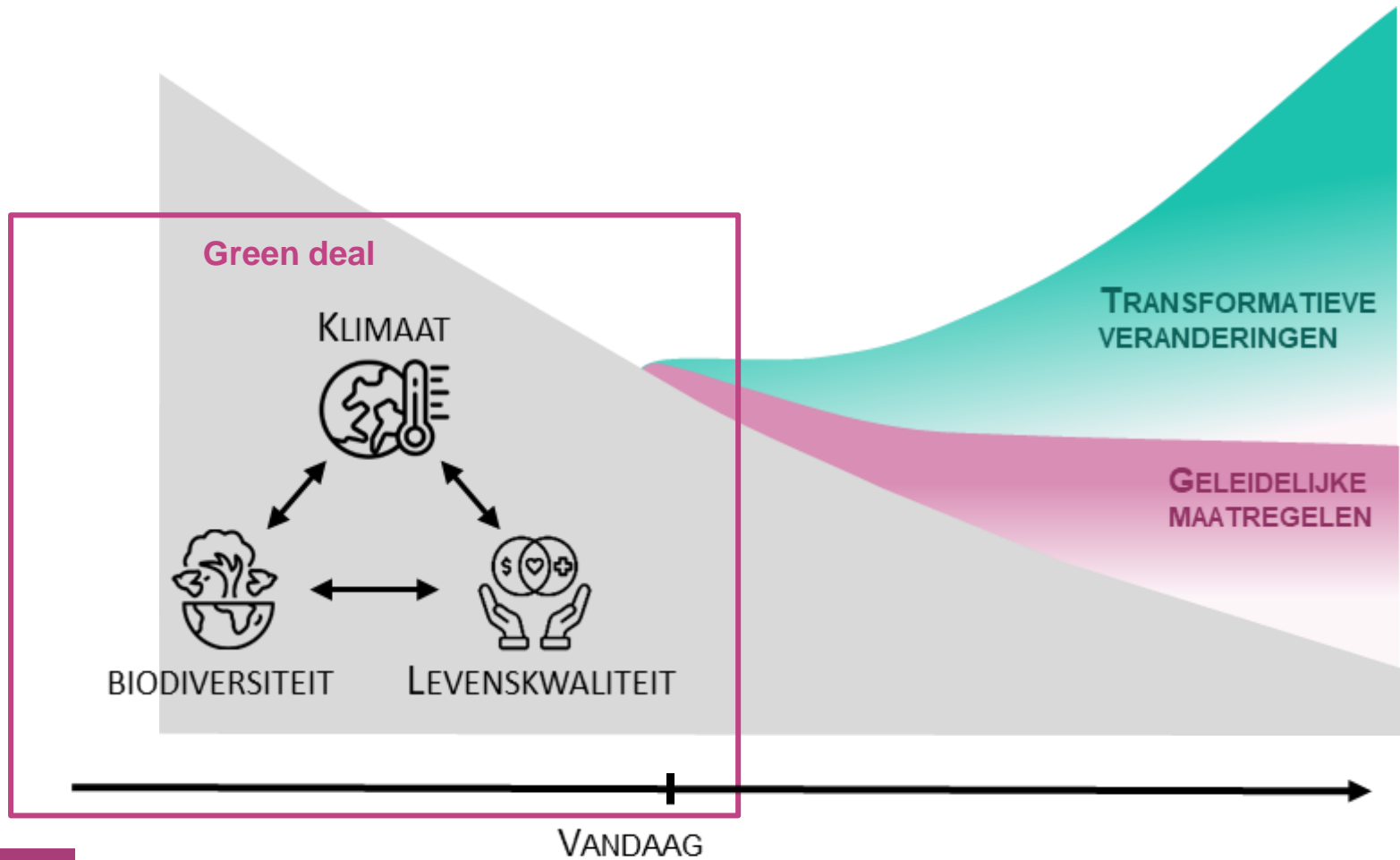
Vlaanderen
is wetenschap

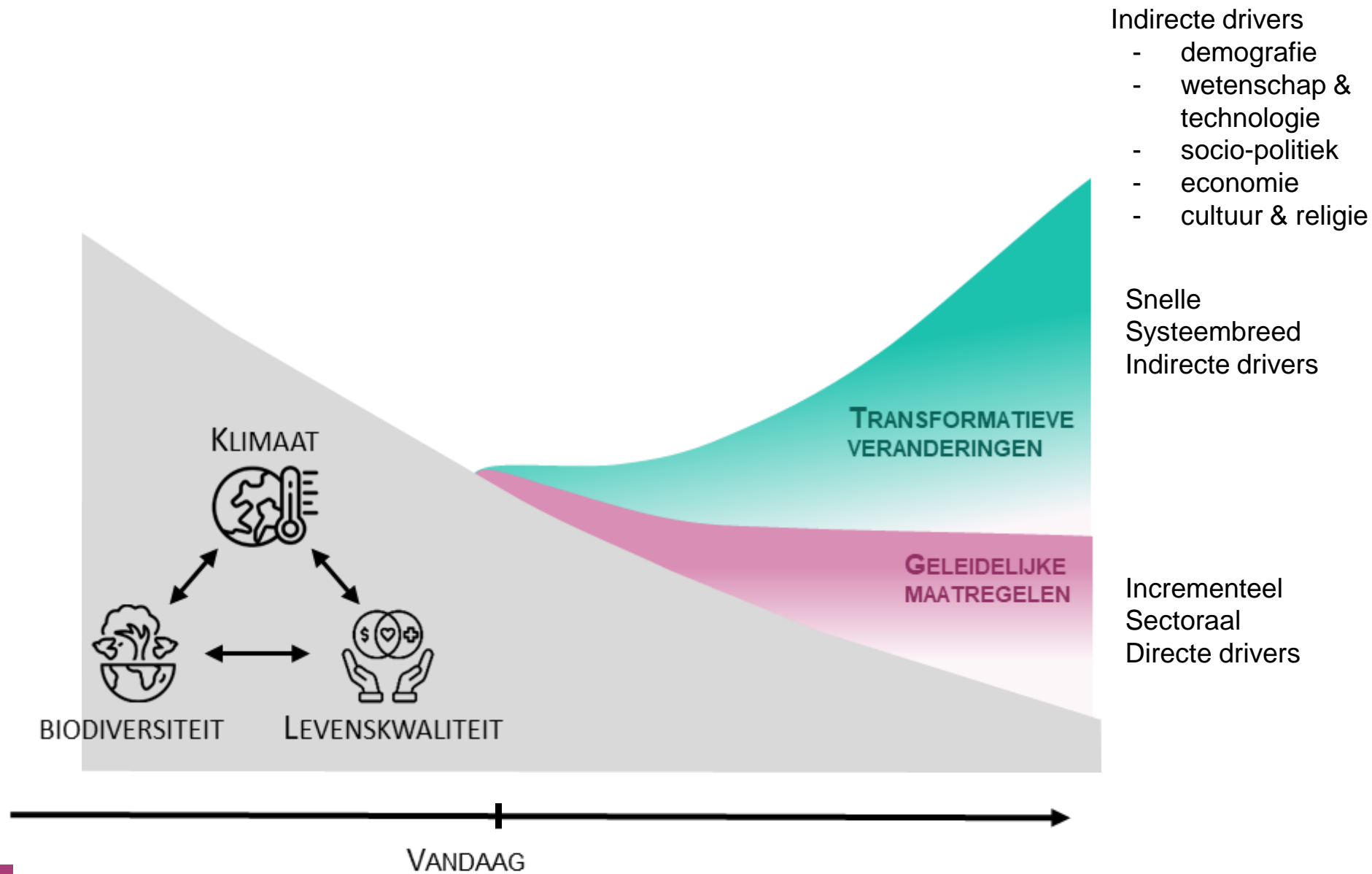
SAMEN WERKEN AAN HET VLAAMSE
BIODIVERSITEITSBELEID VAN DE TOEKOMST

UITDAGING 3: EEN SAMENHANGEND NATUURNETWERK
CREËREN

INSTITUUT
NATUUR- EN BOSONDERZOEK

Vlaams Parlement, 18 september 2023

SAMEN WERKEN AAN HET VLAAMSE BIODIVERSITEITSBELEID VAN DE TOEKOMST

Uitdaging

**Schade
door
droogte &
overstro-
mingen
beperken**

Uitdaging

**Klimaat-
verandering
tegengaan**

Uitdaging

**Samen-
hangend
natuur-
netwerk
creëren**

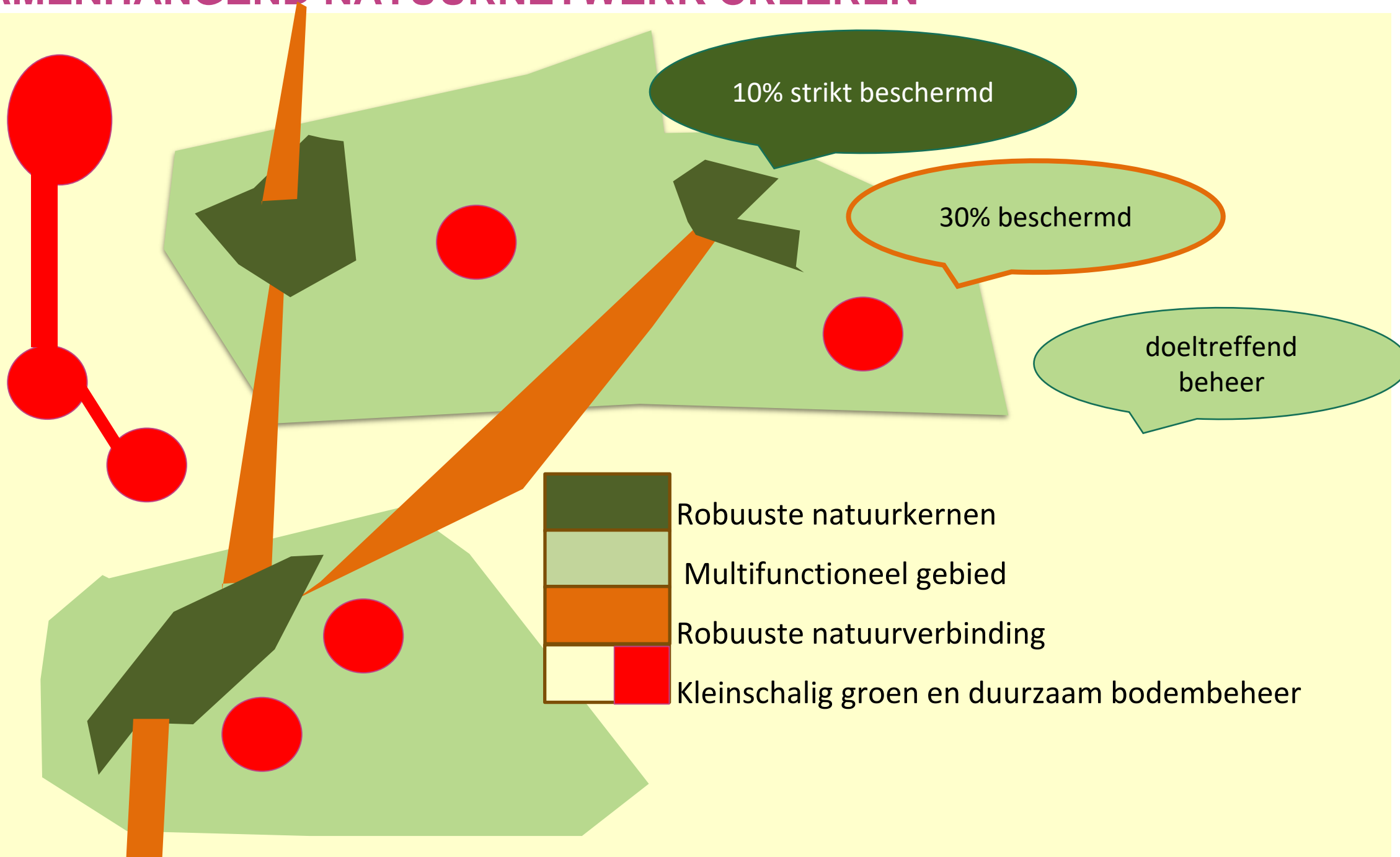
Uitdaging

**Leefbaar-
heid
steden
verbeteren
door NBS**

Vlaanderen
is wetenschap

EEN SAMENHANGEND NATUURNETWERK CREËREN

EEN SAMENHANGEND NATUURNETWERK CREËREN

Multifunctioneel gebied zoals kleinschalig agrarisch landschap of gecontroleerde overstroomingsgebieden

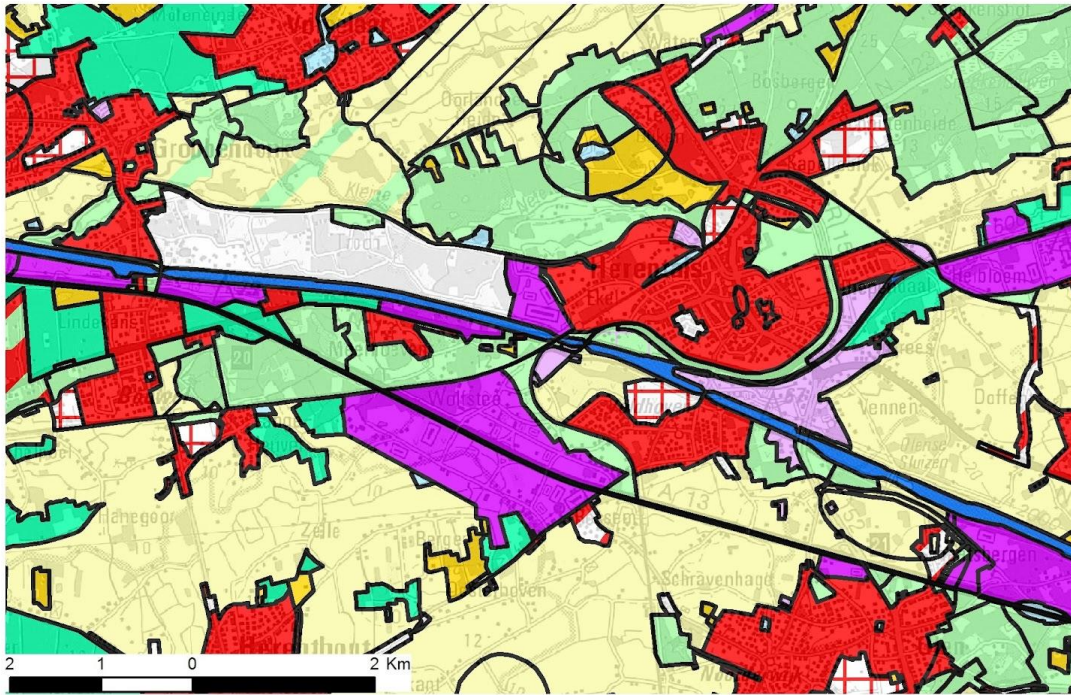
Robuuste natuurkeren:
1000 ha of meer

SAMEN WERKEN AAN HET VLAAMSE BIODIVERSITEITSBELEID VAN DE TOEKOMST

Juristen
Biologen
Landbouwer
Conservator
Bio-ingenieurs
Ruimtelijk planners
Architecten

Barrières en oplossingen - Maak ruimte voor natuur

- Voorrang ruimtelijke bestemmingen
- Groen/geelgroen schaars & versnipperd
- Onbepaalde duur
- Wijzigingen duur
- Perceptie absolute eigendomsrechten

Barrières en oplossingen - Maak ruimte voor natuur

- Vermijden
- Beperken
- Herstellen
- Ter plaatse compenseren
- Elders compenseren

- Overheden geven voorbeeld
- Behouden wat we hebben
 - Open ruimte
 - Natuur/bos
- Actief herstellen wat nodig is

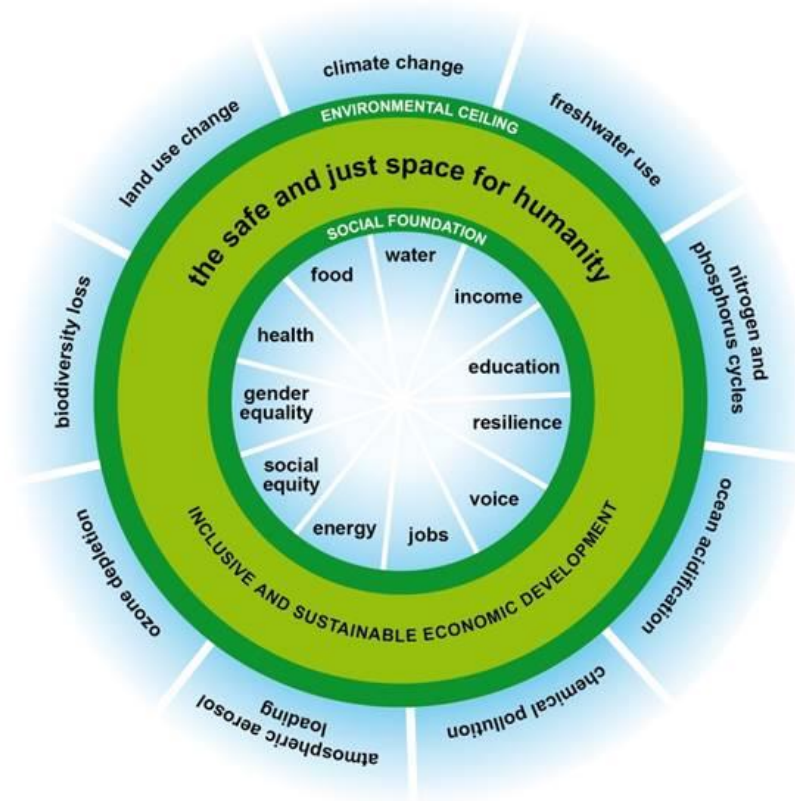
⇒ **Dialog 1**

Barrières en oplossingen - Natuur ≠ economie

- Kiezen voor natuur zorgt voor inkomensverlies
- Onderhoudskost
- Schade aan natuur deels gratis

Barrières en oplossingen - Natuur = economie

- Waarde zichtbaar maken
- Waarde geven aan natuur
- Milieuschadeposten internaliseren
- Nieuw economisch systeem

⇒ Dialoog 2

Bron: Kate Raworth

Barrières en oplossingen - Gemeenschappelijk verhaal

- zeer gespannen voet: natuur & landbouw

Barrières en oplossingen - Gemeenschappelijk verhaal

- Natuur en landbouw als bondgenoten
- Bodem als kans
- Goede praktijkvoorbeelden en gemeenschappelijk verhaal

Foto: Boerennatuur

Natuurrapport

2023

SAMEN WERKEN AAN HET VLAAMSE
BIODIVERSITEITSBELEID VAN DE TOEKOMST

UITDAGING 3: EEN SAMENHANGEND NATUURNETWERK
CREËREN

INSTITUUT
NATUUR- EN BOSONDERZOEK

Vlaanderen
is wetenschap

Vlaams Parlement, 18 september 2023

Dialogo 1: algemeen vs. individueel belang bij eigendoms- en gebruiksrechten

Kies de volgens jou belangrijkste oplossing voor het creëren van een samenhangend natuurnetwerk?

Natuurvernietiging moeilijker en duurder maken (Eingrifsregelung)

Open ruimte beschermen door inperking zonevreemde functiewijzigingen

Overheden geven goede voorbeeld

Verplicht natuurherstel

Gewestplan afschaffen

Dialog 1: algemeen vs. individueel belang

1. Beperk eigendomsrechten overheden

- **Probleem:** 10% in Oost-Vlaanderen (Vandermaelen 2023), meestal zonder duidelijke visie
- **Oplossing:** invoeren verplichtingen
 - Ontwikkeling visie
 - Basisnatuurkwaliteit - plus (ook bij verpachting)
 - Grondenbank indien verkoop

Dialogoog 1: algemeen vs. individueel belang

2. Bescherm open ruimte tegen ruimtebeslag - probleem

- **Probleem:** bijkomend ruimtebeslag in gele/groene bestemmingen
 - Totaal bijkomend ruimtebeslag in 2013-2020: helft in geel/groen (Lacoere et al. 2023)
 - gebruik \neq bestemmingen
 - geel: 30% (Verhoeve 2016)
 - groen: 47%

Dialogo 1: algemeen vs. individueel belang

2. Bescherm open ruimte tegen ruimtebeslag

- **Probleem:** bijkomend ruimtebeslag in gele/groene bestemmingen
- **Oplossing:**
 - inperken zonevreemde functiewijzigingen
 - herbestemmen rood/paars
 - zonering verpaarding
 - default: agrarische herbestemming

Dialogoog 1: algemeen vs. individueel belang

3. Overal actief natuurherstel - probleem

- **Probleem:** Tuinen, paardenweiden en intensieve landbouw hebben doorgaans lage basisnatuurkwaliteit
- **Oplossing:**
 - Invoeren ecoscore tuinen
 - Randvoorwaarden paardenweiden
 - Teeltbeperkingen en min. bodemkwaliteit bij landbouwgronden
 - Verplichte ontharding bij zachte bestemmingen

Natuurrapport

2023

SAMEN WERKEN AAN HET VLAAMSE
BIODIVERSITEITSBELEID VAN DE TOEKOMST

UITDAGING 3: EEN SAMENHANGEND NATUURNETWERK
CREËREN

INSTITUUT
NATUUR- EN BOSONDERZOEK

Vlaanderen
is wetenschap

Vlaams Parlement, 18 september 2023

Panel

- Johan Eyckmans
- Ignace Schops
- Kurt Sannen
- Moderator Francis Turkelboom

Dialogo 2: Waardering van natuur binnen onze economie en maatschappij

Kies de volgens jou belangrijkste oplossing voor het creëren van een samenhangend natuurnetwerk?

een nieuw economisch model

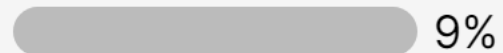
internaliseren van milieuschadeposten

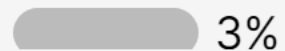
ecosysteemdiensten vergoeden

een duurzame kijk op natuur

waarde van natuur zichtbaar maken

Dialogo 2: Waardering van natuur

1. Vergoeden ecosysteemdiensten

- **Probleem:** Regulerende & culturele ecosysteemdiensten niet vergoed worden
- **Oplossing:**
 - criteria gemeentefonds aanpassen
 - vergoeden van ecosysteemdiensten
 - Nieuwe verdienmodellen

Dialogo 2: Waardering van natuur

2. Internaliseren van milieuschadetekosten

- + watergebruik
- + watervervuiling
- + bodemdegradatie
- + gezondheidszorg
- + uitstoot broeikasgassen
- + ontbossing
- + biodiversiteitsverlies

**\$4.5 + 193.5 =
200 (Michaël
Wilde, Eosta)**

- **Probleem:** Schadelijke productie-technieken te goedkoop
- **Oplossing:**
 - tax ifv milieuschade
 - verhardingstax open ruimte

Dialogo 2: Waardering van natuur

3. Duurzame kijk op natuur

- **Probleem:** onduurzame kijk op natuur (gemiddeld gezien)
- **Oplossing:**
 - Inzetten op ecologisch burgerschap. Bouwen van een gemeenschap rond een specifiek gebied/ thema
 - Natuur/natuurgebaseerd als default